



Edukacja dla pracy





- Przygotowanie dyrektora, doradcy zawodowego/lidera doradztwa, nauczyciela do planowania i realizacji działań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w gimnazjum



Oczekiwane efekty szkolenia

- rozwijanie wiedzy dotyczącej Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego w gimnazjach
- poznanie modeli projektowania programów doradztwa zawodowego w szkołach
- wskazanie metod i techniki badania potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego



- stworzenie katalogu działań podejmowanych w gimnazjum z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego
- wskazanie możliwości korzystania z pomocy zewnętrznych instytucji w zakresie rozwijania systemu doradztwa w gimnazjum
- opracowanie przykładowego planu działania gimnazjum w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego (na podstawie Planu Wsparcia)



**w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola
oraz publicznych szkół (z późn. zm.)**

Załącznik nr 3

Ramowy statut publicznego gimnazjum

(...)

§ 2.1 Statut gimnazjum określa w szczególności:

(...)

- 11) organizację wewnątrzszkolnego systemu doradztwa oraz zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia;



„Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego jest to ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania nauczyciela w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy”

(definicja A. Łukaszewicz, Szkolny doradca zawodowy, KOWEZiU 2003)



Opracowywanie wewnętrzzkolnych systemów doradztwa powinno być poprzedzone:

- dokonaniem diagnozy potrzeb trzech zasadniczych grup adresatów działań WSDZ: uczniów, rodziców i nauczycieli
- określeniem działań priorytetowych, w oparciu o dokonaną diagnozę



Opracowywanie wewnętrznych systemów doradztwa powinno być poprzedzone:

- określeniem, które z zadań szkoła będzie w stanie zrealizować własnymi siłami, a do których konieczne będzie znalezienie odpowiednich partnerów: osób i instytucji
- zaplanowaniem konkretnych tematów zajęć oraz określeniem sposobów ich realizacji, wyznaczeniem osób odpowiedzialnych i rozplanowaniem w czasie

(źródło: ABC Poradnictwa zawodowego w szkole, KOWEziU 2008)



- model linearny – konkretne treści są przekazywane w zaplanowanej kolejności, najbardziej rozpowszechniony model doradztwa w gimnazjach:

I klasa gimnazjum – poznanie siebie

II klasa gimnazjum – poznanie zawodów i rynku pracy

III klasa gimnazjum – podjęcie decyzji edukacyjne i/lub zawodowej



- model modułowy – realizowane są podobne treści, ale inna jest ich organizacja. Moduły: poznanie siebie, wiedza o rynku pracy, podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych realizowane są w każdej klasie. Treści komponowane są tak aby uczeń miał możliwość pogłębiania wiedzy i rozwijania umiejętności, z którymi zapoznał się wcześniej



- model problemowy – założeniem jest tu potrzeba wskazania na obszary tematyczne, z którymi warto zapoznać ucznia. Obszary te powinny być mocno zakotwiczone w potrzebach uczniów i korespondować ze specyfiką ich branży



Z trzech propozycji modeli projektowania treści w programach doradztwa zawodowego, **do gimnazjum najlepiej pasuje model modułowy**

Jego podstawową zaletą jest to, że te same obszary tematyczne mogą być w kolejnych latach nauki, pogłębiane, rozszerzane, uzupełniane

(M. Rosalska, Warsztat diagnostyczny doradcy zawodowego Przewodnik dla nauczyciela i doradcy, KOWEzIU 2012)



Wspólne elementy, które mogą znajdować się w wewnątrzszkolnym systemie doradztwa zawodowego

1. Tytuł
2. Założenia wstępne (np. misja, wskazanie w kontekst środowiskowy, cechę wyróżniającą)
3. Cele (ogólne)
4. Przewidywane rezultaty
5. Treści, tematy zajęć
6. Organizacja treści, struktura programu



7. Osoby odpowiedzialne i zakresy ich odpowiedzialności
8. Metody i techniki pracy
9. Sojusznicy i zasoby
10. Scenariusze, konspekty
11. Dostępne materiały edukacyjne, diagnostyczne, medyczne oraz zasady ich udostępniania dla uczniów, rodziców, nauczycieli
12. Sieć współpracy



I Faza: Prosimy aby Każdy z Państwa udzielił odpowiedzi na 3 pytania

(3 flipcharty, dowolna liczba odpowiedzi z karteczkach samoprzylepnych, 10 min):

- Jakie potrzeby mają uczniowie w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego?
- Jakie potrzeby mają rodzice w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego?
- Jakie potrzeby mają nauczyciele w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego?



II Faza: uporządkowanie wypowiedzi i komentarz



III Faza: Skąd Państwo wiecie, jakie są te potrzeby?

Zapisujemy odpowiedzi na flipcharcie

Podsumowanie i odniesienie się do celów:

- wypracowanie katalogu potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego
- przedstawienie przykładowych metod badania potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego
- zachęcenie uczestników do badania/diagnozowania potrzeb uczniów, rodziców i nauczycieli w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego



Przykładowe metody badania potrzeb doradczych uczniów

- konsultacje z radą uczniowską
- ankietowanie uczniów
- konsultacje z rodzicami (wywiady, ankiety)
- wyodrębnianie potrzeb uczniów w wyniku burzy mózgów przeprowadzonej wśród personelu szkoły
- konsultacje z lokalnymi pracodawcami (wywiady, ankiety)
- konsultacje z absolwentami szkoły (wywiady, ankiety)
- analiza odpowiednich publikacji poświęconych doradztwu

(ABC Poradnictwa zawodowego w szkole, KOWEZiU 2008)



Ćwiczenie 2. Podejmowane działania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w gimnazjum

Cel:

- stworzenie katalogu działań podejmowanych w gimnazjum z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego



I Faza: dzielimy uczestników na 6 grup

- Jakie **działania** z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego warto podjąć w pracy z **uczniami**? – 2 flipcharty, 1 i 4
- Jakie **działania** z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego warto podjąć w pracy z **rodzicami**? – 2 flipcharty, 2 i 5
- Jakie **działania** z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego warto podjąć w pracy z **nauczycielami**? – 2 flipcharty, 3 i 6



II Faza:

- Które z wymienionych przez Państwa działań są w Państwa ocenie niemożliwe do zrealizowania w Państwa szkole?

Proszę podejść do flipchartu i zaznaczyć „+”



I Faza: podział na 3 osobowe zespoły (trójki szkolne), wybór z poprzednich slajdów jednego „trudnego” działania, wskazane jest aby były one różne. Prosimy o uzupełnienie tabeli

Działanie: wybrane „trudne” dla szkoły			
Lp.	dostrzegane trudności	sposób działania (jak można pokonać trudności?)	kto może pomóc? (osoby i instytucji)
1			



II Faza: Prezentacja wyników pracy grup

Cele ćwiczenia:

- wypracowanie „katalogu rozwiązań” niwelowania trudności w realizacji działań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w gimnazjum
- przedstawienie form współpracy z instytucjami zewnętrznymi
- zapoznanie z rozwiązaniami pilotażu zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego, związanych z budowaniem lokalnych sieci współpracy



Współpraca z instytucjami zewnętrznymi wspierającymi Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego, może być realizowana na:

- poziomie mikro (poziom społeczności lokalnej)
- poziomie mezo (poziom społeczności regionalnej)
- poziom makro (poziom narodowy i międzynarodowy)

(źródło: ABC Poradnictwa zawodowego w szkole, M. Pater, M. Woźniak, O współpracy doradcy zawodowego z nauczycielami, KOWEziU 2008)



W ramach współpracy z instytucjami warto:

- zidentyfikować osoby i instytucje zajmujące się doradztwem zawodowym w powiecie
- inicjować współpracę pomiędzy instytucjami i osobami (organizacja spotkań, warsztatów, konferencji, targów itp.)
- promować ideę doradztwa edukacyjno-zawodowego w powiecie



W ramach współpracy z instytucjami warto:

- wymieniać się doświadczeniami pomiędzy instytucjami i osobami działającymi w powiecie
- zainteresować lokalne władze samorządowe omawianą problematyką



W ramach współpracy z instytucjami warto:

- ułatwiać nawiązywanie kontaktów i współpracy pomiędzy szkołami i instytucjami mogącymi wesprzeć je w działaniach z zakresu doradztwa zawodowego
- integrować środowiska doradców szkolnych oraz osób odpowiedzialnych za realizację zadań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach, oraz przedsiębiorców, organizacji, instytucji publicznych i niepublicznych



Pilotaż Zewnętrznego Wsparcia Szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego realizowanego w województwie warmińsko-mazurskim w roku szkolnym 2011-2012

W ramach pilotażu rozwijano w każdym powiecie dwie Sieci współpracy:



- **Sieć Doradców** i osób zajmujących się doradztwem zawodowym, np. nauczycieli wyznaczonych przez dyrektora do organizowania WSDZ
- **Sieć Instytucji** – publicznych oraz niepublicznych działających na rzecz idei doradztwa edukacyjno-zawodowego

Sieci budowano w oparciu o opracowane wcześniej plany działań (dokumentację)



L.P.	Zadanie w ramach rozwoju sieci	Planowany termin (miesiąc)	Uczestnicy
1.	Spotkania (Temat spotkania)		
A			
B			
2.	Warsztaty (temat warsztatów)		
A			
B			
3.	Działania na rzecz wspólnych inicjatyw		
A			
B			
4.	Upowszechnianie w ramach dobrych praktyk (opis)		
A			
B			



Część A. Część ogólna: podstawowe dane dotyczące instytucji

L.P.	Nazwa instytucji	Adres	Telefon	E-mail	Charakter instytucji*
1					
2					
3					
4					
5					

- * 1. Publiczna (placówki oświatowe, instytucje rynku pracy, JST),
2. Prywatna (firmy szkoleniowe, doradcze itd.), 3. NGO (organizacje pozarządowe)



Część B. Charakterystyka instytucji systemu doradztwa edukacyjno-zawodowego

A	Nazwa Instytucji	
B	Dane teleadresowe	
C	Charakter Instytucji*	
D	Zakres świadczonych usług	
E	Odbiorcy usług Instytucji	
F	Osoba zajmująca się doradztwem w instytucji	

- * 1. Publiczna (placówki oświatowe, instytucje rynku pracy, JST),
2. Prywatna (firmy szkoleniowe, doradcze itd.), 3. NGO (organizacje pozarządowe)



Zadania doradcy zawodowego w gimnazjum

Z Rozporządzenia MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r.:

1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej
2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia



Zadania doradcy zawodowego w gimnazjum

Z Rozporządzenia MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r.:

3. Prowadzenie zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podejmowania roli zawodowej
4. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę/placówkę
5. Podejmowanie współpracy ze wszystkimi nauczycielami szkoły



Ćwiczenie 4. Plan pracy z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w gimnazjum

Cel: wypracowanie planu pracy gimnazjum w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego w odniesieniu do obszarów zadań doradcy zawodowego



Ćwiczenie 4. Plan pracy z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w gimnazjum

I Faza: *podział na 3 osobowe zespoły (trójki szkolne), uzupełnij 5 obszarów o kolejne 2 przykłady*

II Faza: *prezentacja wyników i dyskusja*

Obszar 1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej

L.P.	Opis działania	Sposoby realizacji	Osoby/instytucje odpowiedzialne za realizację działania	Czas realizacji
1				

Obszar 2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

L.P.	Opis działania	Sposoby realizacji	Osoby/instytucje odpowiedzialne za realizację działania	Czas realizacji
1				

Obszar 3. Prowadzenie zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podejmowania roli zawodowej

L.P.	Opis działania	Sposoby realizacji	Osoby/instytucje odpowiedzialne za realizację działania	Czas realizacji
1				

Obszar 4. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę/placówkę

L.P.	Opis działania	Sposoby realizacji	Osoby/instytucje odpowiedzialne za realizację działania	Czas realizacji
1				

Obszar 5. Współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego.

L.P.	Opis działania	Sposoby realizacji	Osoby/instytucje odpowiedzialne za realizację działania	Czas realizacji
1				37



III Faza: podsumowanie, dyskusja:

- Jak zamierzacie Państwo wykorzystać wypracowane plany w swojej szkole?
- Jaki macie Państwo pomysły na wykorzystanie wypracowanych planów w swojej szkole?
- Jakie inne elementy poza planem można załączyć do Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego?



Wypracowany plan pracy z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, możemy wykorzystać do:

- projektowania szkolnego programu doradztwa zawodowego
- włączenia jako załącznik do Wewnętrzny Szkolny System Doradztwa Zawodowego
- programu wychowawczego szkoły
- opracowania harmonogramu pracy gimnazjum
- monitoringu konkretnych działań podejmowanych w szkole



Podsumowanie modułu – ewaluacja:

3 flipcharty:

- Co było wartościowe na zajęciach?
- Czego zabrakło na zajęciach?
- Co należy zmienić?

Karteczki samoprzylepne, wpisujemy swoje uwagi i naklejamy na flipchart (trener może wyjść)



Zachęcamy do odwiedzin naszej strony www.koveziu.edu.pl